

Φυσική και Πολιτιστική Κληρονομιά – Ενότητα 3 ΜΟΟΣ

---

*ΠΗΓΑΙΝΟΝΤΑΣ ΕΝΑ ΒΗΜΑ
ΜΠΡΟΣΤΑ: ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ*

Περίληψη

Εισαγωγή

Errore. Il segnalibro non è definito.

Μάθημα 1 - Το όφελος από το βιώσιμο τουρισμό: μια προσέγγιση που ωφελεί όλους	2
Ο βιωσιμος τουρισμος βασισμενος στην παραδοση ως ενα εργαλειο για την διατηρηση της κληρονομιας	2
Το οφελος απο τον υπευθυνο και βιωσιμο τουρισμο για τους επαγγελματιες της κοινοτητας	3
Μάθημα 2 - Προτείνετε πολιτιστικές εμπειρίες	4
Ανακαλυπτοντας και βιώνοντας	5
Ακολουθηστε τις αρχες της ερμηνείας της κληρονομιας	6
Οργανωστε δραστηριοτητες που θα προστατεψουν και θα ενισχύσουν την τοπική κληρονομια	7
Αναπτύξτε ένα προϊόν τουρισμού “ανακαλύψεων”	7
Συμμετοχικός τουρισμός	7
Μάθημα 3 - Αυξήστε τις τοπικές συνεργασίες: αναπτύσσοντας βιώσιμα δίκτυα	8
Ενας ενδεικτικος καταλογος των ενδιαφερομένων ανά περιοχή και των ρολων στον βιωσιμο τουρισμο	10
Τρια βηματα για την συνεργασια των ενδιαφερόμενων	11
Βήμα 1: Προσδιορίστε κάθε τοπικό πλεονέκτημα αλλά και εμπόδιο	11
Βήμα 2: Προσδιορισμός στόχων και προτεραιοτήτων: μία κοινή στρατηγική για τον βιώσιμο τουρισμό	11
Βήμα 3: Σχέδιο δράσης και ανάπτυξη	12

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Έχει γίνει σαφές πως ο τουρισμός και η κληρονομιά είναι θέματα αλληλένδετα. Στην πραγματικότητα, η επιτυχία της τουριστικής βιομηχανίας εξαρτάται άμεσα από τα υγιή οικοσυστήματα και την διατηρημένη πολιτιστική κληρονομιά (βλ. Μάθημα 1 & 2).

Οι πρόσφατες εξελίξεις πάνε ένα βήμα ακόμα παραπέρα προτείνοντας πως ο τουρισμός όχι μόνο μπορεί να συντηρεί το περιβάλλον και την τοπική κουλτούρα, αλλά, ακόμα περισσότερο, μπορεί να επιφέρει θετικές επιπτώσεις τόσο στο περιβάλλον όσο και στην ανάπτυξη ενός τόπου/ Αυτή η τάση αυξήθηκε εξαιτίας της άνευ προηγουμένου πρόκλησης της πανδημίας COVID-19 στον τουριστικό τομέα.

“Αυτή η κρίση μας δίνει την ευκαιρία να επανεξετάσουμε τον τουριστικό τομέα και την συνεισφορά του στους ανθρώπους και τον πλανήτη. Μια ευκαιρία να επανασυνοδομήσουμε καλύτερα προς έναν βιώσιμο, ανοιχτό σε όλους και ευέλικτο τουρισμό”, Zurab Pololikashvili, γενικός γραμματέας του UNWTO.

1. Μάθημα - Το όφελος από το βιώσιμο τουρισμό: μια προσέγγιση που ωφελεί όλους

Ο ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΒΑΣΙΣΜΕΝΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΩΣ ΕΝΑ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Ο τουρισμός υπολογίζεται όλο και περισσότερο ως μία θετική δύναμη για την προστασία της φύσης και της κληρονομιάς. Οι τουριστικές δραστηριότητες όταν γίνονται με καλό σχεδιασμό και διαχείριση, μπορούν να συνεισφέρουν στις προκλήσεις αυτές.

Όταν γίνονται με έναν βιώσιμο τρόπο, μπορούν να συνεισφέρουν στη διατήρηση των τοπικών φυσικών και πολιτιστικών θησαυρών. Ο βιώσιμος τουρισμός μπορεί:

- Να δημιουργεί οικονομική ανάπτυξη και θέσεις εργασίας ως **εναλλακτικός τρόπος της μη βιώσιμης χρήσης της βιοποικιλότητας ή της κληρονομιάς.**
- Να βοηθά για την **ανεύρεση κονδυλίων για την διατήρηση** των επισκεπτόμενων περιοχών (με εταιρικές χορηγίες, ατομικές συνεισφορές, δημόσια υποστήριξη, κλπ.)
- **Αυξάνει την ευαισθητοποίηση και υποστηρίζει την παιδεία** των κατοίκων και των επισκεπτών, σύμφωνα με τις αξίες της κληρονομιάς, αυξάνοντας έτσι το ενδιαφέρον και την προστασία.

- **Επηρεάζει τις πολιτικές αποφάσεις** προς την καλύτερη διατήρηση και προβολή της κληρονομιάς.

φωτογραφία: Mediterranean Center of Environment

Η ανάπτυξη και διαχείριση μιας επιτυχημένης επιχείρησης βασισμένης στην τοπική κληρονομιά προϋποθέτει καλή γνώση της κληρονομιάς, της ευπάθειάς της και των προοπτικών της (δείτε Μάθημα 1).

ΤΟ ΟΦΕΛΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Ταυτόχρονα, ο τουρισμός που βασίζεται στην κληρονομιά μπορεί να συνεισφέρει στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των κοινοτήτων υποδοχής και να βελτιώνει την ευμάρειά τους, μέσα από την προώθηση και την αφοσίωσή του στις πολιτιστικές αξίες τους.

Ανάμεσα στα οφέλη, τα παρακάτω είναι τα πιο συχνά αναφερόμενα:

1. Δυνατότητα για ποικιλία και βελτίωση υπηρεσιών και προϊόντων στον τουριστικό τομέα: η πολιτιστική κληρονομιά είναι καθοριστικός παράγοντας για την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων.
2. Δυνατότητα πρόσβασης σε νέους πελάτες, βελτιώνοντας την γνώμη του κόσμου και την γενική εικόνα της επιχείρησης, κυρίως με την διαφοροποίηση από τις άλλες ανταγωνιστικές επιχειρήσεις.
3. Συνεισφορά στην ανταγωνιστικότητα της περιοχής και στην δημιουργία μιας μοναδικής ταυτότητας που αποτελεί την βάση μιας νέας στρατηγικής μάρκετινγκ.
4. Η κληρονομιά αποτελεί καταλύτη για τις δημόσιες επενδύσεις (υποδομές για την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων, βελτίωση των συγκοινωνιών, κλπ.)
5. Ανάπτυξη νέας γνώσης και δεξιοτήτων: για να προστατευθεί, να συντηρηθεί, να προωθηθεί και να μεγεθυνθεί η τοπική κληρονομιά, είναι απαραίτητο να μαθαίνουμε για αυτήν (π.χ. τεχνικές δόμησης ή παραγωγής, συνταγές τοπικών πιάτων, κλπ.) και να αποκτούμε νέες γνώσεις και δεξιότητες

Θα πρέπει να αναφερθούν και τα οφέλη για το σύνολο της τοπικής κοινότητας:

1. Η καλύτερη συντήρηση της φύσης και της κουλτούρας εξασφαλίζει την βελτίωση της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας (αισθητικά, γνωστικά, πολιτιστικά, κλπ.)
2. Συνεισφορά στην τοπική οικονομία, με την κινητοποίηση νέων συνεργασιών και δυναμικής ανάμεσα σε επιχειρήσεις, η δημιουργία θέσεων εργασίας μέσα από την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων (π.χ.

- εμπλουτισμός της αγροτικής ζωής με τον αγροτουρισμό, νέες θέσεις εργασίας για την συντήρηση της κληρονομιάς, ειδικευμένοι κατασκευαστές για την αναπαλαίωση των παλαιών κτιρίων, κλπ.)
3. Ισχυροποίηση της κοινωνικής συνοχής μέσα από την αίσθηση του ανήκειν, μοίρασμα κοινωνικών αξιών και αύξηση της κοινωνικής διάδρασης, προωθώντας την συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων.
  4. Συνεισφορά στην ελαχιστοποίηση της κλιματικής αλλαγής μέσα από την διατήρηση των δασών (φυσική κληρονομιά) και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων χαμηλής έκλυσης αερίων του άνθρακα (ορειβασία ή άλλες βιώσιμες τουριστικές δραστηριότητες, χρήση παραδοσιακών μεθόδων, κλπ.)

2. Μάθημα - Προτείνετε πολιτιστικές εμπειρίες

*“Τί θα συνέβαινε αν μπορούσαμε να ενισχύσουμε αυτή την **θετική δύναμη του τουρισμού**; Έτσι ώστε οι τουρίστες να νιώθουν σαν ένα ευπρόσδεκτο κομμάτι της τοπικής κοινωνίας και να επιστρέφουν σπίτι τους με το αίσθημα ότι η παρουσία τους εκτιμήθηκε και με την επιθυμία να επιστρέψουν; Έτσι ώστε οι κάτοικοι να απολαμβάνουν την παροχή φιλοξενίας και να είναι οι περήφανοι εκπρόσωποι της κοινότητάς τους σε όλο τον κόσμο;” αναρωτήθηκε ο Peter de Wilde, Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ταξιδιωτικής Επιτροπής.*

Οι πρόσφατες τάσεις στον τουρισμό, αποκαλύπτουν πως όλο και περισσότεροι άνθρωποι ενδιαφέρονται, όχι μόνο να επισκέπτονται νέα μέρη, αλλά να ανακαλύπτουν και να βιώνουν νέους τρόπους ζωής, νέες προτάσεις φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

φωτογραφία: Mediterranean Center of Environment

Υπάρχει επίσης μια πραγματική ζήτηση από τους ταξιδιώτες που είναι αφοσιωμένοι στην ανάγκη να αλλάξουν την συμπεριφορά τους και να περιορίσουν τις επιπτώσεις από την παρουσία τους πάνω στην φύση και τις κοινότητες που τους φιλοξενούν.

ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΚΑΙ ΒΙΩΝΟΝΤΑΣ

Αυτό που κάνει τον τόπο σας μια πραγματική εμπειρία είναι αυτό που κινητοποιεί την περιέργεια, το ενδιαφέρον και την διασκέδαση. Μια τέτοια προσέγγιση δημιουργεί σύνδεση μεταξύ των επισκεπτών και του τόπου επίσκεψης και προωθεί την γνώση. Αυτό σίγουρα ενθαρρύνει την σωστή συμπεριφορά και μπορεί να βοηθήσει στην αλλαγή της οπτικής ενός επισκέπτη για το θέμα της συντήρησης και προστασίας. Μπορεί επίσης να μετατρέψει στον ταξιδιώτη σε πρεσβευτή του τόπου σας όταν επιστρέψει σπίτι του.

Οι εμπειρίες πρέπει να παρέχονται στους επισκέπτες μέσα από την τοπική τέχνη, την κουζίνα, τον τρόπο ζωής, την ιστορία, ή οποιοδήποτε άλλο είδος πολιτιστικής εμπειρίας που περιγράφει την μοναδικότητα του προορισμού. Αναπτύσσοντας εμπειρίες από την κληρονομιά που συνδυάζουν διαφορετικές μορφές πολιτιστικής εμπειρίας (χορός, μουσική, παραδοσιακές ή νέες δεξιότητες, γαστρονομία, κλπ.) και είναι ελκυστικές στις διάφορες πτυχές της ανθρώπινης φύσης (αισθήσεις, συναισθήματα, γνώσεις), θα συνεισφέρετε στην δημιουργία μιας μοναδικής ταξιδιωτικής εμπειρίας.

Φυσικά, οι μοναδικές εμπειρίες δεν είναι εφικτές μέσα από τον μαζικό τουρισμό και θα πρέπει να ενθαρρύνονται δραστηριότητες με μικρά γκρουπ (μέχρι 12 άτομα) και όχι κατά της περιόδους τουριστικής αιχμής.

φωτογραφία: Mediterranean Center of Environment

Εμπνευστείτε! Το σύντομο βίντεο “[A Sustainable Journey](#)” (9') θα σας εισάγει σε αυτή την προσέγγιση.

Το βίντεο “A Sustainable Journey” (Ένα βιώσιμο ταξίδι) μας καθοδηγεί μέσω μιας ταξιδιωτικής εμπειρίας που μιλά στην καρδιά και στο νου μας. Μπορούμε να απολαμβάνουμε τις διακοπές μας και την ίδια στιγμή να φερόμαστε με υπευθυνότητα και ενδιαφέρον προς την φύση και τον πολιτισμό του προορισμού μας. Δείτε το βίντεο στα [Αγγλικά](#), [Γερμανικά](#), [Ιταλικά](#), [Γαλλικά](#) και [Ισπανικά](#).

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Μπορεί να αντιμετωπίσετε δυσκολία στο να κατευθύνετε τις δραστηριότητές σας προς τις ιδανικές εμπειρίες που θα συνδέουν τους επισκέπτες με την τοπική κληρονομιά. Για ποιά πράγματα είναι γνωστή η πόλη και η περιοχή σας; Τί είναι αυτό στην τοπική κουλτούρα που την κάνει τόσο ιδιαίτερη και ενδιαφέρουσα για εσάς, και θα μπορούσε να κάνει τους επισκέπτες να νιώσουν εκτίμηση και ενθουσιασμό;

Οι τεχνικές “ερμηνείας της κληρονομιάς” μπορούν να σας βοηθήσουν να προσδιορίσετε τα δεδομένα αυτής της εμπειρίας μέσα από την οποία οι επισκέπτες να κατανοήσουν τους φυσικούς, πολιτιστικούς και ιστορικούς θησαυρούς που σχετίζονται με την περιοχή.

φωτογραφία: Mediterranean Center of Environment

Οι αρχές ερμηνείας που σχηματοποίησε ο Freeman Tilden, ένας από τους πατέρες της απόδοσης και ερμηνείας, στο βιβλίο του “Ερμηνεύοντας την Κληρονομιά μας” (1957) είναι ακόμα χρήσιμες. Η προτεινόμενη εμπειρία θα πρέπει:

- Να προκαλεί: Το ενδιαφέρον και την περιέργεια του κοινού. Οι υπάρχουσες συνδέσεις στο νου των επισκεπτών μπορούν να εμπλουτιστούν εισάγοντας νέες ιδέες πέρα από τα συνηθισμένα.
- Να συσχετίζει: Το ενδιαφέρον των επισκεπτών και αυτά που ήδη γνωρίζουν, πρέπει να συνδεθούν με τις ιδέες που θέλετε να τους παρουσιάσετε.
- Να αποκαλύπτει: Τί θέλουμε να θυμούνται οι επισκέπτες και να πάρουν μαζί τους; Ποιό μήνυμα θέλουμε να στείλουμε;

Όταν ξεκινάτε να διαμορφώσετε έναν τρόπο παρουσίασης της πολιτιστικής κληρονομιάς στους επισκέπτες σας, θα πρέπει να προσδιορίσετε τα παρακάτω:

- Νοήματα: Ποιά είναι τα μηνύματα που θέλετε να επικοινωνήσετε;
- Ακροατήριο: Το κοινό σας πρόκειται να είναι η τοπική κοινωνία, ομοεθνείς τουρίστες, αλλοδαποί τουρίστες, παιδιά, έφηβοι, ενήλικοι, άνθρωποι διαφόρων κοινωνικοοικονομικών υποβάθρων και εθνοτήτων; Κάθε κοινό μπορεί να χρειάζεται διαφορετική προσέγγιση παρουσιάσεων.

- Μηνύματα “κλειδιά” και αφηγήσεις: Οι άνθρωποι μαθαίνουν μέσα από αφηγήσεις που βρίσκουν ενδιαφέρουσες και σχετικές με την ζωή τους. Τί ιστορίες θα πείτε μέσα από το αντικείμενο που παρουσιάζετε και την δραστηριότητα που προτείνετε;
- Στόχοι: Τί είναι αυτό που θα μάθουν οι επισκέπτες; Θα αποκομίσουν δεξιότητες; Θα μεταβληθούν οι στάσεις τους και οι μελλοντικές συμπεριφορές τους;

ΟΡΓΑΝΩΣΤΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΨΟΥΝ ΚΑΙ ΘΑ ΕΝΙΣΧΥΣΟΥΝ ΤΗΝ

ΤΟΠΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Για να βελτιώσετε την ποιότητα του τουρισμού και να βελτιώσετε την θέση των κοινοτήτων και των οικοσυστημάτων, θα πρέπει να ενισχύσετε τους δεσμούς μεταξύ των τοπικών παραγόντων και τομέων, και να δημιουργήσετε νέους δεσμούς μεταξύ των επισκεπτών και των κατοίκων.

Να είστε δημιουργικοί και να αναπτύσσετε δραστηριότητες που συνεισφέρουν σε αυτή την προσέγγιση, χρησιμοποιώντας τις δυνατότητες της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς για να υποστηρίξετε την βιωσιμότητα.

Αναπτύξτε ένα προϊόν τουρισμού “ανακάλυψης”

Για παράδειγμα, στην Αθήνα, η ομάδα “[Greek TravelTellers](#)” που αυτοπροσδιορίζεται ως μία “μπουτίκ ταξιδιωτικών γραφείων” ιδρύθηκε από τοπικούς ειδικούς που εισηγούνται σε ανήσυχους ταξιδιώτες να βυθιστούν στον πολιτισμό της Ελλάδας και της αξίες της μέσα από μοναδικές αφηγηματικές περιηγήσεις.

Μπορείτε επίσης: να αναπτύξετε δραστηριότητες ήπιας περιπέτειας. Καλέστε τοπικές πολιτιστικές ομάδες να παρουσιάσουν την εργασίες τους (χειροτεχνίες, παραγωγή τροφίμων, κλπ.), Οργανώστε θεματικές βραδιές (τοπική μουσική, αφηγήσεις, κλπ.).

Επισκεφθείτε τον σχετικό [ιστότοπο της Σκωτίας](#) στον οποίο παρουσιάζονται αντίστοιχες δράσεις, με θέμα την ανάπτυξη “υπεύθυνου τουρισμού και δράσεων για την κλιματική αλλαγή”, που προωθεί ο πρόεδρος του Οργανισμού VisitScotland, Lord Thurso.

Συμμετοχικός τουρισμός

Ενσωματώστε διαδράσεις με την τοπική κοινωνία (π.χ., συμμετοχή των πελατών σε δραστηριότητες, και όχι απλά παρακολούθησή τους) και διοργάνωση δραστηριοτήτων για την συντήρηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς με την συμμετοχή των επισκεπτών.

Το Μεσογειακό Κέντρο για το Περιβάλλον οργάνωσε ένα τουριστικό πακέτο όπου οι επισκεπτες μπορούσαν να παίρνουν μέρος στις πρωτοβουλίες της κοινότητας. Το 2020, τρεις ομάδες από 30 Γάλλους τουρίστες, έφτασε στα Μέθανα, όπου τους υποδέχτηκε μία ομάδα νεαρών εθελοντών που τους εισήγαγε στο τοπικό περιβάλλον

και τους ενέταξε στον καθαρισμό σηματοδοτημένων μονοπατιών. Σε αντάλλαγμα, οι επισκέπτες ήταν ευπρόσδεκτοι σε μία τοπική ταβέρνα και ξεναγήθηκαν στους ηφαιστειακούς λόφους της περιοχής.

φωτογραφία: Mediterranean Center of Environment

Προσέξτε όμως, η ένταξη τουριστών σε προγράμματα εθελοντικής εργασίας δεν είναι εύκολη επειδή:

- ο χρόνος που έχουν οι επισκέπτες για να συνεισφέρουν σε μία τοπική δράση είναι περιορισμένος (διάρκεια παραμονής, χρόνος για αναψυχή, κλπ.)
- υπάρχει δυσκολία να ταιριάξουν οι δεξιότητες και οι αφοσίωση των επισκεπτών με τις ανάγκες ενός απαιτητικού τοπικού προγράμματος
- η γλώσσα επικοινωνίας και πολιτιστικά όρια μπορεί να κάνουν την συνεργασία δύσκολη
- υπάρχει ο κίνδυνος να αντικατασταθούν ευκαιρίες εργασίας για κατοίκους από δωρεάν εθελοντική εργασία
- πρέπει να συμπίπτει ο χρόνος διεξαγωγής των τοπικών δράσεων με την τουριστική περίοδο, κλπ.

Χρειάζεται καλή διαχείριση και συντονισμός μεταξύ πολλών τοπικών συντελεστών.

3. Μάθημα- Αυξήστε τις τοπικές συνεργασίες: αναπτύσσοντας βιώσιμα δίκτυα

Η συνεργασία με άλλους ενδιαφερόμενους για την ανάπτυξη βιώσιμων δραστηριοτήτων σχετικών με την κληρονομιά, συνεισφέρει στην ανάπτυξη προϊόντων βιώσιμου τουρισμού.

Όπως ορίζεται από το UNWTO, ένα Προϊόν Τουρισμού είναι “ένας συνδυασμός υλικών και άυλων στοιχείων, όπως φυσικοί, πολιτιστικοί και ανθρωπογενείς πόροι, αξιοθέατα, υποδομές, υπηρεσίες και δραστηριότητες γύρω από ένα συγκεκριμένο πεδίο ενδιαφέροντος το οποίο εκπροσωπεί την συνισταμένη του μάρκετινγκ ενός προορισμού, και διαμορφώνει μία συνολική ταξιδιωτική εμπειρία για τους δυνητικούς επισκέπτες συμπεριλαμβανομένων και των συναισθηματικών πτυχών.” Για αυτά τα υλικά και άυλα στοιχεία οι ενδιαφερόμενοι των εκάστοτε περιοχών έχουν την ευθύνη και τους αναλογεί ένας σημαντικός ρόλος.

φωτογραφία: Union APARE-CME

Εφόσον δεν υπάρχει ενεργοποιημένο ήδη στην περιοχή σας ένα πλαίσιο συνεργασίας, π.χ. μέσα από, το LEADER+ Local Action Group, τις αρχές διαχείρισης ενός περιφερειακού ή εθνικού δρυμού, το εμπορικό επιμελητήριο ή τις τοπικές αρχές, μπορείτε να ενεργοποιήσετε συνεργασίες ενδιαφερόμενων μερών, ξεκινώντας από απλά άτυπα δίκτυα συνεργασίας, μέχρι νομικά πρόσωπα, τα οποία θα συμπεριλάβουν όλους εκείνους που μπορούν να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο στην βιωσιμότητα του τουρισμού στην περιοχή: τοπικοί παραγωγοί, τοπικές και περιφερειακές αρχές, καταστήματα, εστιατόρια και φιλοξενία, τουριστικά γραφεία, περιβαλλοντικές και πολιτιστικές ΜΚΟ, ακαδημαϊκοί και άλλοι ειδικοί για την τοπική ιστορία και κληρονομιά κλπ.

Παράδειγμα συμπαραγωγής τουριστικού προϊόντος: Τα Συμμετοχικά Εργαστήρια για την Κληρονομιά (Participative Heritage Workshops -PHW)

Δημιουργήθηκαν από τους συνεργάτες του Ευρωπαϊκού έργου EuroRural Heritage, ως ένα εταιρικό εργαλείο για την συγκέντρωση ενδιαφερόμενων, ατόμων από διαφορετικό κοινωνικό και επαγγελματικό υπόβαθρο και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών ώστε, από κοινού, να διαμορφώσουν μία στρατηγική ανάπτυξης για τον τουρισμό που βασίζεται στην κληρονομιά.

Δείτε: [the project EuroRural Heritage](#)

Πολλοί και διαφορετικοί ενδιαφερόμενοι μπορούν δυνητικά να ενταχθούν στην ανάπτυξη τέτοιων τουριστικών δραστηριοτήτων.

ΕΝΑΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΡΟΛΩΝ ΣΤΟΝ ΒΙΩΣΙΜΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Είδος συντελεστή	Ρόλος στην προσπάθεια για βιώσιμο τουρισμό
<u>Κυβέρνηση και τοπικοί φορείς</u> Περιφερειακή κυβέρνηση Τοπικές αρχές, π.χ. Τοπικά συμβούλια Τοπικοί δημόσιοι και ιδιωτικοί οργανισμοί διαχείρισης	Στρατηγικές κατευθύνσεις και σχεδιασμός σε τοπικό επίπεδο Εφαρμογές νομικού πλαισίου και κανονισμών Ανάπτυξη υποδομών και διαχείρισή τους σε τοπικό επίπεδο Δέσμευση ενδιαφερόμενων, συντονισμός και υποστήριξη
<u>Ιδιωτικές επιχειρήσεις</u> Ενώσεις του τουριστικού κλάδου, εθνικοί και τοπικοί πάροχοι τουριστικών υπηρεσιών, π.χ. ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, τουριστικά γραφεία - διεθνή και εισερχόμενα. Προμηθευτές του κλάδου, π.χ. παραγωγοί τροφίμων. Επενδυτές - διεθνείς και εγχώριοι	Εκπροσώπησή του και επιρροή στο τουριστικό κλάδο Λειτουργία υπηρεσιών τουρισμού Σύνδεση με τοπικές και διεθνείς αγορές Ανάπτυξη προϊόντων, επένδυση και βελτίωση Δημιουργία θέσεων εργασίας και αύξηση των εισοδημάτων στην περιοχή Προώθηση οικονομικών, κοινωνικών και θεμάτων περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στην ανάπτυξη και την λειτουργία
<u>Υπάλληλοι και σχετικοί φορείς</u> Σωματεία εργαζομένων Ανεξάρτητοι εργαζόμενοι στον κλάδο	Εκπροσώπηση των συμφερόντων των εργαζομένων Σχεδιασμός και ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων Πρόβλεψη για αξιόπιστες υπηρεσίες σε αντάλλαγμα με εισόδημα
<u>ΜΚΟ - Διεθνείς, εθνικές, τοπικές</u> ΜΚΟ βιώσιμης ανάπτυξης ΜΚΟ περιβαλλοντικές, διατήρησης και πολιτιστικές Κοινωνικές και κοινοτικές ΜΚΟ	Εκπροσώπηση συμφερόντων των επιμέρους ενδιαφερόμενων Εμπλοκή στον στρατηγικό σχεδιασμό και την ανάπτυξη Συντονισμός των συντελεστών και υποστήριξη κατά την εφαρμογή Ανάπτυξη ικανοτήτων και πρόβλεψη εξειδικεύσεων
<u>Εκπαιδευτικοί και επιμορφωτικοί φορείς</u>	Εξειδικευμένοι τεχνικοί και συμβουλευτικοί φορείς

Πανεπιστήμια, κολλέγια και επιμορφωτικοί φορείς Ερευνητικά κέντρα	Συλλογή και διάδοση γνώσης Υποστήριξη της ανάπτυξης πολιτικών και στρατηγικών Ανάπτυξη ικανοτήτων και κατάρτιση Ειδικές συμβουλές και εξειδίκευση
<u>Τοπική κοινωνία</u> Κοινωνικά συμβούλια και σώματα εκπροσώπων Οργανωμένες ομάδες, π.χ. γυναίκες, νέοι Τοπικοί επίσημοι και άτυποι έμποροι Μεμονωμένα νοικοκυριά	Συμμετοχή στον σχεδιασμό και στην λήψη αποφάσεων για τον τουρισμό σε τοπικό επίπεδο Εκπροσώπηση και κοινοποίηση των ενδιαφερόντων της τοπικής κοινωνίας Επιδίωξη για ισο μείρασμα των οφελών μέσα στην κοινότητα Διάδραση με τους τουρίστες προ όφελος και των δύο Εισόδημα από τις καταναλώσεις των τουριστών

Δείτε: World Tourism Organization - Sustainable Tourism for Development Guidebook (2013)

ΤΡΙΑ ΒΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΟΜΑΔΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ

Βήμα 1: Προσδιορίστε κάθε τοπική πλεονέκτημα αλλά και εμπόδιο

Η ιδέα είναι να συγκεντρώσετε γνώση για την κατάσταση του τοπικού περιβάλλοντος, της κοινωνίας και της οικονομίας ώστε να εκτιμήσετε:

- Την φυσική, ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά,
- Τις υποδομές τουρισμού και αναψυχής στην περιοχή,
- Τους υφιστάμενους επισκέπτες και την μελλοντική δυνητική αγορά,
- Τις επιπτώσεις από τον τουρισμό στο περιβάλλον, την οικονομία και τις τοπικές κοινωνίες,
- Θέματα ικανότητας, ανάγκης και ευκαιρίας που σχετίζονται με τα προηγούμενα, μέσα από την ανάλυση [SWOT](#).

Βήμα 2: Προσδιορισμός στόχων και προτεραιοτήτων: μία κοινή στρατηγική για τον βιώσιμο τουρισμό

Αυτό μπορεί να εγείρει διάφορα προβλήματα σε σχέση με την ανάλυση SWOT:

- Διατήρηση και ενίσχυση του περιβάλλοντος και της κληρονομιάς,
- Καλύτερη δημοσιοποίηση και προώθηση του προορισμού,
- Ενίσχυση της ποιότητας της προσφερόμενης φιλοξενίας,
- Ανάγκες με όρους επαγγελματικής κατάρτισης

- Ανάπτυξη δραστηριοτήτων εκτός τουριστικής περιόδου, κλπ.

Βήμα 3: Σχέδιο δράσης και ανάπτυξη

Για να επιτευχθεί η συμφωνημένη στρατηγική, το σχέδιο δράσης μπορεί να περιλαμβάνει:

- Περιγραφή της κάθε δράσης και προσδιορισμός αυτών που θα αναλάβουν την ευθύνη,
- Μία οικονομική εκτίμηση των πόρων και των δράσεων για την αναζήτηση χρηματοδότησης,
- Οργάνωση της περιόδου επιμόρφωσης
- Προτάσεις και εργαλεία για την καταγραφή των αποτελεσμάτων.

Μια τέτοια συνεργατική διαδικασία είναι χρονοβόρα και απαιτεί ανοιχτό νου και επικοινωνιακές ικανότητες. Αλλά τα οφέλη από αυτήν αξίζουν τον κόπο!

- Συνεισφέρει στην ανάπτυξη ενός τουριστικού προορισμού, ικανού να προσφέρει υπηρεσίες υψηλής ποιότητας προσαρμοσμένες στις προσδοκίες των επισκεπτών,
- Μειώνει, στο σύνολο, τα κόστη για την προώθηση και την δημοσιοποίηση,
- Συνεισφέρει στην παραμονή των οικονομικών ωφελημάτων στην περιοχή,
- Βοηθά την επέκταση της τουριστικής περιόδου, δημιουργώντας ευκαιρίες για νέες δραστηριότητες.

φωτογραφία: Udruga Brac

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.